

INNOVASJON OG OMSORG

Om Hagen-utvalgets mandat og arbeid

Samhandling, velferdsteknologi og næringsutvikling

Inn På TUNET - Trondheim, 25.05.2010

Ved utvalgsleder Kåre Hagen

Det store paradokset

- ❖ I hele vår moderne historie har vi mennesker gjort alt vi kan for å leve så lenge som mulig..
- ❖ Men så vi har ikke tenkt over hva dette betyr, vi har ikke planlagt for hva slags samfunn vi da får..
- ❖ Dermed blir vi redde for det vi ønsker..
  - ❑ Eldrebølgen..
  - ❑ Pensjonskrisen
  - ❑ Personellmangel

Første bilde:

STORE PROBLEMER VIL KOMME!

1. De mange nye eldre – økte, mer mangfoldige behov
2. Det er de yngre brukergruppene som har vokst
3. Mangelen på omsorgsytere – rekruttering av både helse- og sosialpersonell og frivillige
4. Manglende samhandling, medisinsk og tverrfaglig oppfølging
5. Svakheter: Dagligliv, måltider, aktivitet, sosiale og kulturelle forhold
6. En kappestrid i 'uverdighetsbeskrivelser'
7. Et velment utgangspunkt: VI må ta vare på DE/VÅRE gamle..

Andre bilde:

EN NÆRING UNDER UTVIKLING

1. Allerede ganske stor: En omsetning på 70 tusen millioner
2. 120 000 årsverk, mye utført som deltidsarbeid.
3. Per i dag 260 000 konsumenter, hvorav 40 tusen er storbrukere
4. Differensiert etterspørselsstruktur: Fra heldøgns til kun sporadisk
5. Det offentlige som storkunde – mange private kontraktører
6. Forutsigbar økning i etterspørsel framover: mange nye kunder
7. Store behov for effektive underleverandører
8. Næringens utvikling sterkt betinget av politiske rammebetingelser!

Tredje bilde:

ET LOKALT ANSVAR

1. Vokst historisk ut av kommunens ansvar for svikt i familietilbud
2. Fortsatt produserer familien halvparten av timeinnsatsen
3. Derfor en verdibasert spenning: privat mot offentlig
4. Et nordisk eksperiment: Omsorg som lønnsarbeid i offentlig sektor
5. Med lokaldemokrati i statsfinansierte kommuner
6. Aldringen tilbake til samfunnet (ny samhandling)
7. Et stort koordineringsvolum rundt brukeren
Spesialisthelstjeneste + omsorgstjenester + pårørende

En næring under utvikling

HVILKE VERDIER MÅ NÆRINGEN SKAPE?

1. Flere kan klare seg bedre ('egenmestring')
2. På måter de selv ønsker ('independent living')
3. Makt som konsument (brukerinnflytelse, 'empowerment')
4. Infrastruktur for yrkesaktive (gå til egen jobb uten bekymring)
5. Lønnsomme investeringer (bo hjemme lengst mulig)
6. Utløse uutnyttede ressurser (mobilisere nettverk og sivilsamfunn)
7. Husholde effektivt med arbeid og bygninger (dempe ressursbehovet)

Utvalgets bakgrunn:

STÅSTED OG FORVENTNINGER

1. Omsorgsbildet dominerer – men 'næringsbildet' presser seg fram
2. 'Se på sektoren med nye øyne' -
3. For å oppdage potensialer for økt verdiskapning gjennom
4. Innovasjon og næringsutvikling, - kanskje også eksport?
5. På en verdiplattform av:
  1. **Aktiv alderdom med kontroll over eget liv og velferd**
  2. **Forebyggende siktemål**
  3. **Fellesskapsansvar – med kollektiv finansiering**
  4. **Akseptable rom for personlig integritet**
  5. **Med et språk som egner seg til oppgaven som skal løses**

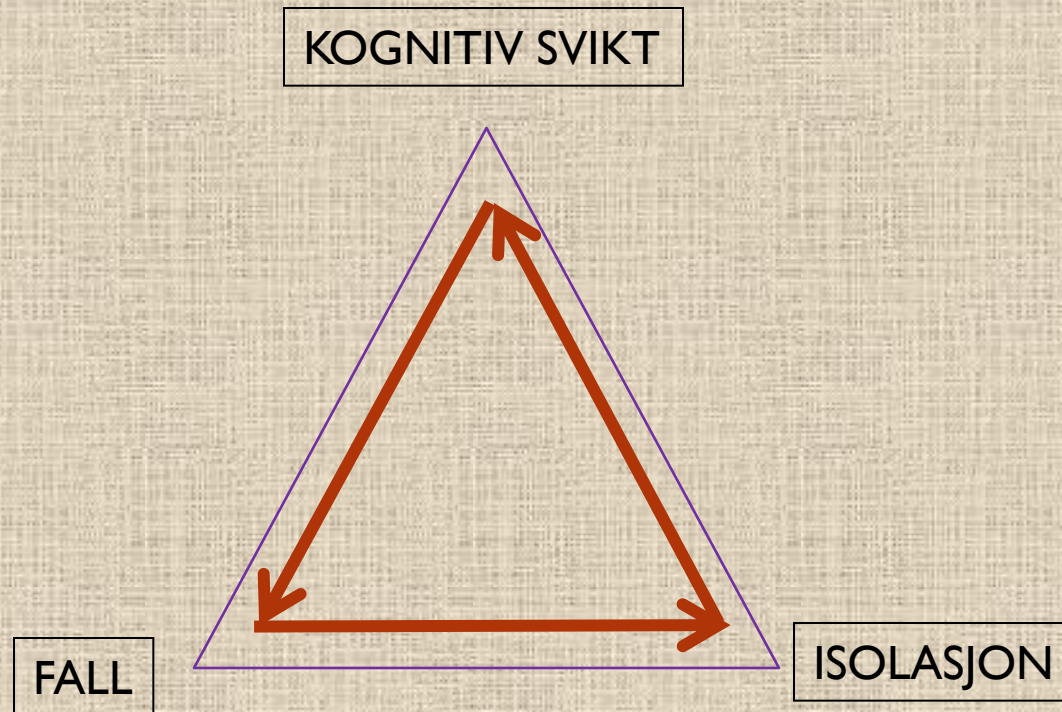
Utvalgets mandat:

Fire fokusområder

1. Ny teknologi (i en konservativ sektor?)
  2. Ny arkitektur (i en boligmasse som må være tilpasset)
  3. Organisering og eierskap (i samspill offentlig/privat)
  4. Forskning (en sektor/næring vi vet utrolig lite om)
- *”Utrede muligheter og foreslå nye innovative grep og løsninger for å møte framtidens omsorgsutfordringer”*

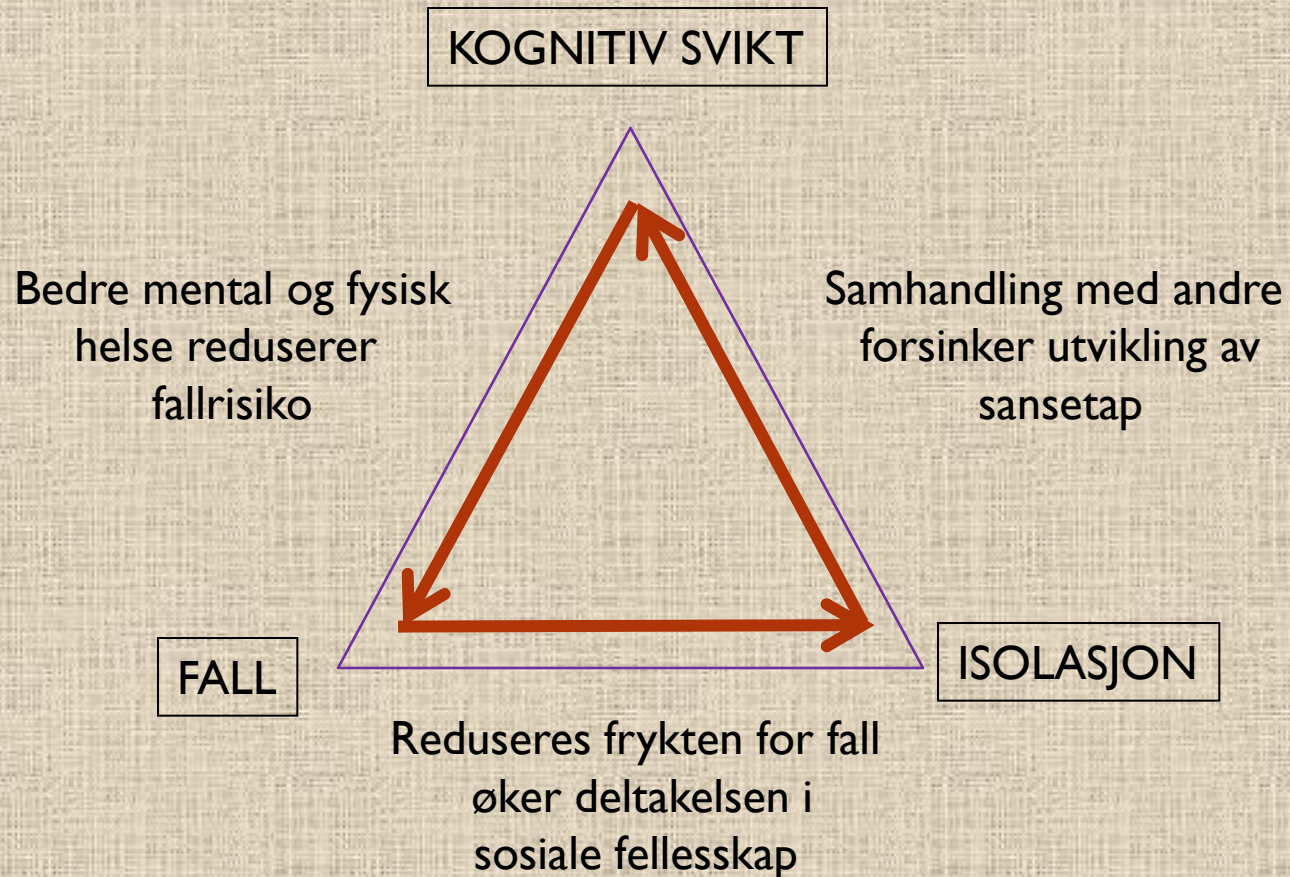

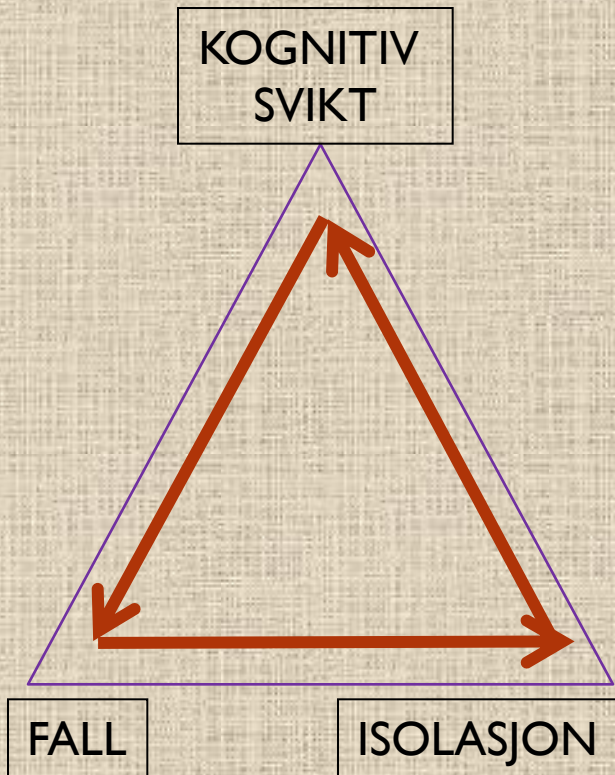
Truslene mot den gode aldring!

Truslene mot den gode aldring

Og vi vet hva vi kan gjøre med det!

En invitasjon til hele samfunnet:

- * Hva slags aktiviteter er meningsfulle i seg selv, - og med sikker helsegevinst?
- * Hvordan kan slike aktiviteter blir en 'underleveranse' til omsorgstjenestene?
- * Hvordan sikre at brukeren 'myndiggjøres'?
- * Hvordan fremme en innovasjonskultur, med idéer, prøving, feiling, seleksjon og læring?

OG TIL LANDBRUKET:

- * ***kom opp med en aktivitetsdose!***
- * ***dere rår over medisin som trolig virker!***

Gønn omsorg

Fra prosjekt til praksis..

❑ INFRASTRUKTUR

- Relevante fysiske rom og omgivelser
- Transportjenester
- Forskning, dokumentasjon, læring

❑ INNHOLD

- Opplevelsesrikdom i egenaktivitet med andre
- Samvirke mellom helsekompetanse og tilbydere
- Gården som arena for generasjonsmøter

❑ INSITAMENTER

- Fra 'tilfeldighetens marked' til en aktivitetsbørs
- Landbruket som tilbyder til en kompetent bestiller
- Fortjenestemotiver må dempes ned, tillit må gjelde.

❑ INNOVASJON

- Opphev eierskapene til 'relevant kompetanse'
- Eksperimenter! Vi har 15 år på oss..

INNSPILL TIL UTVALGET

❖ Utvalgets adr: Hagenutvalget, Helse- og omsorgsdepartementet, Kommunesjenereste-avdelingen, Postboks 8011 Dep, 0030 Oslo.

❖ Utvalgsleder: Kåre Hagen, E-post: kare.hagen@bi.no
Telefon +47 46 41 05 78

❖ Sekretariatsleder: Steinar Barstad, E-post: sb@hod.dep.no
Telefon +47 22 24 86 89